

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ M. V., 2/ S. V., rod. K.**, oboch bývajúcich v B., zastúpených JUDr. M. P., advokátkou so sídlom v Ž., proti žalovaným **1/ Š. Š.**, bývajúcemu v S.S., **2/ H. Š.**, bývajúcej v S.S., zastúpenej JUDr. D. C., advokátom so sídlom v Ž., **o zaplatenie 5 808, 93 € (175 000 Sk) s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 6 C 580/2000, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Čadca zo 14. júna 2007 č.k. 6 C 580/2000-183 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 9. apríla 2008 sp. zn. 7 Co 221/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** rozsudok

1. Krajského súdu v Žiline z 9. apríla 2008 sp. zn. 7 Co 221/2007 vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Čadca zo 14. júna 2007 č.k. 6 C 580/2000-183 v napadnutej časti vo veci samej týkajúcej sa žalovanej 2/ a vo výroku, ktorým bolo rozhodnuté o trovách odvolacieho konania medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovanou 2/,
2. Okresného súdu Čadca zo 14. júna 2007 č.k. 6 C 580/2000-183 vo výroku, ktorým bola žalovanej 2/ uložená povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ 175 000 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 3. novembra 2000 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Čadca na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Čadca rozsudkom z 10. júna 2003 č.k. 6 C 580/2000-51 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia 1/ a 2/ domáhali, aby súd žalovaných 1/ a 2/ zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť 200 000 Sk spolu so 17,6 % úrokom z omeškania od 3. novembra 2000 až do zaplatenia. Žalobcov 1/ a 2/ zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému 1/

náhradu trov prvostupňového konania vo výške 18 328 Sk. Rozhodol tak po zistení, že žalovaný 1/ ako bezpodielový spoluvlastník nehnuteľností zapísaných na LV č. X. v kat. území S., dom č. X. a pozemok KN X., zastavaná plocha o výmere X. m² (ďalej len „nehnuteľnosti“) bez súhlasu žalovanej 2/ ako bezpodielovej spoluvlastníčky uzatvoril so žalobcami 1/ a 2/ dňa 27. septembra 1999 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej boli vyššie uvedené nehnuteľnosti a žalobcovia 1/ a 2/ uhradili žalovanému 1/ kúpnu cenu 400 000 Sk. Následne žalobcovia 1/ a 2/ 13. júna 2000 uzatvorili so žalovanou 2/ dohodu o urovnaní podľa § 585 Občianskeho zákonníka, v rámci ktorej žalovaná 2/ udelila súhlas s predajom vyššie uvedenej nehnuteľnosti a žalobcovia 1/ a 2/ sa zaviazali uhradiť jej 200 000 Sk, z ktorých žalovanej 2/ v skutočnosti uhradili len 175 000 Sk na vyrovnanie jej spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti. Súčasťou dohody o urovnaní bolo aj dojednanie o postúpení pohľadávky, podľa ktorého žalovaná 2/ postúpila svoju pohľadávku voči žalovanému 1/ vo výške 200 000 Sk z titulu nároku na polovicu kúpnej ceny nehnuteľnosti na žalobcov 1/ a 2/. Zo spisu Okresného súdu Čadca sp.zn. 5 C 8/2000 súd zistil, že pred týmto súdom prebieha konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva medzi žalovanými 1/ a 2/, predmetom ktorého medzi aktívami nie je nehnuteľnosť zapísaná na LV č. X. a ani nárok na zaplatenie časti kúpnej ceny žalovanej 2/. Žalobcovia 1/ a 2/ svoj nárok na zaplatenie 175 000 Sk s prísl. vyvodzovali z postúpenej pohľadávky vo výške 200 000 Sk, ktorú pôvodne mala žalovaná 2/ voči žalovanému 1/ z titulu neuhradenia 1/2 kúpnej ceny nehnuteľnosti, ktorá je v ich v bezpodielovom spoluvlastníctve (t.j. žalovaných 1/ a 2/) a ktorú postúpila na žalobcov 1/ a 2/. Zamietnutie žaloby súd odôvodnil tým, žalovaná 2/ neplatne postúpila na žalobcov 1/ a 2/ pohľadávku vo výške 200 000 Sk, pretože k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva žalovaných ešte nedošlo a žalovaná 2/ tak nedisponuje zročnou pohľadávkou, ktorú postúpila na žalobcov. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ Krajský súd v Žiline uznesením z 3. decembra 2003 sp.zn. 6 Co 348/2003 zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že súd prvého stupňa sa nezaoberal otázkou, či žalovaný 1/ prijatím od žalobcov sumy 400 000 Sk a tiež aj žalovaná 2/ sumy 175 000 Sk pred vyporiadaním ich bezpodielového spoluvlastníctva nezískali bezdôvodné obohatenie.

Okresný súd Čadca ďalším rozsudkom z 20. apríla 2004 č.k. 6 C 580/2000-76 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť solidárne zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ 175 000 Sk so 17,6 %

úrokom z omeškania od 3. novembra 2000 až do zaplataenia a náhradu trov konania vo výške 46 507 Sk. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalovaný 1/ ako bezpodielový spoluvlastník nehnuteľností uzatvoril so žalobcami 1/ a 2/ 27. septembra 1999 kúpnu zmluvu, na základe, ktorej mu uhradili kúpnu cenu 400 000 Sk. Nedostatok súhlasu žalovanej 2/ ako bezpodielovej spoluvlastníčky vyššie uvedenej nehnuteľnosti bol konvalidovaný prostredníctvom dohody o urovnaní z 13. júna 2000 uzatvorenej medzi žalobcami 1/, 2/ a žalovanou 2/, ktorou sa žalobcovia 1/ a 2/ zaviazali uhradiť jej 200 000 Sk na vyrovnanie jej spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti (žalobou sa domáhali zaplataenia 175 000 Sk s úrokom z omeškania). Súd považoval žalobu za dôvodnú, keď mal preukázané, že žalovaní 1/ a 2/ prijatím 400 000 Sk titulom kúpnej ceny za nehnuteľnosť a prijatím ďalších 175 000 Sk, prijali plnenie bez právneho dôvodu v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovaného 1/ uznesením z 31. januára 2007 sp. zn. 8 Co 140/2006 napadnutý rozsudok opäť zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože na strane žalovaného 1/ nevzniklo bezdôvodné obohatenie, lebo predmetné nehnuteľnosti nadobudol od svojej matky darovacou zmluvou (nesprávne označovanou ako kúpna zmluva). Preto bol oprávnený sám predávajúci uzavrieť so žalobcami 1/ a 2/ kúpnu zmluvu 27. septembra 1999 bez súhlasu žalovanej 2/. Keďže bol výlučným vlastníkom predaných nehnuteľností a nebol účastníkom dohody o urovnaní, podľa právneho názoru odvolacieho súdu nevzniklo na jeho strane bezdôvodné obohatenie.

Okresný súd Čadca rozsudkom zo 14. júna 2007 č.k. 6 C 580/2000-183 (v poradí tretím) uložil žalovanej 2/ povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ 175 000 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 3. novembra 2000 až do zaplataenia a trovy konania 32 775 Sk. Voči žalovanému 1/ žalobu zamietol a žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ 65 051,60 Sk titulom náhrady jeho trov konania. Súd prvého stupňa vychádzajúc zo záväzného právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v jeho predošlom zrušujúcom uznesení, že na strane žalovaného 1/ nedošlo k bezdôvodnému obohateniu, dospel k záveru, že žalovaná 2/ nadobudla sumu 175 000 Sk bez právneho dôvodu, pretože doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté o vypořiadaní bezpodielového spoluvlastníctva medzi žalovanými 1/ a 2/ ako bývalými manželmi. Na strane žalovaného 1/ nebolo preukázané bezdôvodné obohatenie, preto žalobu voči nemu zamietol. O úrokoch z omeškania súd rozhodol podľa

§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka; za začiatok omeškania žalovanej 2/ s plnením peňažného dlhu, považoval okamih rozšírenia žaloby aj na žalovanú 2/. Rozhodnutie o trovách odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p., pričom vychádzal z názoru, že v dôsledku zamietnutia žaloby voči žalovanému 1/ mali inak v konaní úspešní žalobcovia úspech iba polovičný. O náhrade trov žalovaného 1/ rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcov a žalovanej 2/ rozsudkom z 9. apríla 2008 sp. zn. 7 Co 221/2007 napadnutý rozsudok vo výrokoch vo veci samej potvrdil a v časti výrokov o náhrade trov prvostupňového konania rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť nahradiť žalovanému 1/ trovy odvolacieho konania v sume 14 836 Sk do 3 dní na účet advokátky JUDr. E. H.. Žalovanej 2/ uložil povinnosť nahradiť žalobcom 1/ a 2/ trovy odvolacieho konania 23 476 Sk do 3 dní na účet advokátky JUDr. M. P.. Zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že žalovaný 1/ bol výlučným vlastníkom nehnuteľností predaných žalobcom 1/ a 2/ a pokiaľ žalovaná 2/ na základe dohody o urovaní uzavretej so žalobcami 1/ a 2/ bez účasti žalovaného 1/ získala sumu 175 000 Sk, došlo na jej strane k bezdôvodnému obohateniu. Zrušenie výrokov o náhrade trov prvostupňového konania žalobcov 1/ a 2/ odôvodnil nesprávnym názorom súdu prvého stupňa o čiastočnom úspechu žalobcov 1/ a 2/ a pokiaľ ide o náhradu trov konania žalovaného 1/, odvolací súd poukázal na to, že žalovaného 1/ v konaní postupne zastupovali dvaja právni zástupcovia, čo však z výroku rozsudku súdu prvého stupňa nie je zrejmé. O náhrade trov odvolacieho konania súd rozhodol podľa zásady úspešnosti v konaní.

Na základe podnetu žalovanej 2/ napadol rozsudok Okresného súdu Čadca zo 14. júna 2007 č.k. 6 C 580/2000-183 vo výroku o povinnosti žalovanej 2/ zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ 175 000 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 3. novembra 2000 do zaplatenia v spojení s potvrdzujúcim výrokom rozsudku Krajského súdu v Žiline z 9. apríla 2008 sp. zn. 7 Co 221/2007 mimoriadnym dovolaním generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“). Namietal, že v konaní došlo k inej vade uvedenej v § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p. a napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. K nesprávnomu právnomu posúdeniu došlo tým, že hoci súdy uložili žalovanej 2/ povinnosť zaplatiť vyššie uvedené peňažné plnenie z dôvodu, že získala majetkový prospech bez právneho dôvodu, hoci skutočným právnomu dôvodom na získanie majetkového prospechu bol záväzok žalobcov 1/ a 2/ zaplatiť žalovanej 2/ 200 000 Sk vyplývajúci z dohody o urovaní. K naplneniu tzv. inej

vady ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, došlo tým, že súdy sa vo svojich rozhodnutiach nevyporiadali s otázkou platnosti prípadne neplatnosti dohody o urovnaní a ich rozhodnutia sú pokiaľ ide o túto pre rozhodnutie podstatnú otázku, nepreskúmateľné. Z uvedených dôvodov žiadal tieto rozsudky v napadnutej časti (vo veci samej) zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Žalobcovia 1/ a 2/ vo vyjadrení navrhli mimoriadne dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Žiadny z účastníkov v prvostupňovom ani odvolacom konaní nepoukazoval na dohodu o urovnaní z 13. júna 2000, ktorú uzavreli žalobcovia so žalovanou 2/ a ani na žiadne zo skutočností uvádzané v mimoriadnom dovolaní, preto je neopodstatnené poukazovať na tieto skutočnosti, keď neboli označené v prvostupňovom ani v odvolacom konaní (§ 120 ods. 4 O.s.p.). V prípade zrušenia rozsudku súdu prvého stupňa dovolacím súdom, žiadali tento zrušiť v celom rozsahu, nakoľko v zmysle § 242 ods. 2 písm. b/ O.s.p. výroky napadnutého rozsudku navzájom súvisia, ide o spoločné práva a povinnosti, preto sa musí rozhodnutie vzťahovať na všetkých účastníkov na jednej strane a z právneho predpisu vyplýva spôsob vyporiadania vzťahu medzi účastníkmi (§ 242 ods. 2 písm. c/, d/ O.s.p.).

Žalovaný 1/ sa k dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadril.

Žalovaná 2/ sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu stotožnila s mimoriadnym dovolaním a podľa jej názoru sa bezdôvodne obohatil žalovaný 1/; navrhla preto zrušiť rozsudky súdov prvého a druhého stupňa a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dohodou o urovnaní uzavretou dobromyseľne boli vyporiadané vzájomné práva účastníkov, preto plnenie z tejto dohody nemôže byť jej neoprávneným obohatením. Zastávala tiež názor o nedostatku svojej pasívnej legitímácie v konaní, preto „konanie voči nej malo byť zastavené“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.) na dovolacom súde v lehote jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia súdu (§ 243g O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa v napadnutej časti bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.

a dospel k záveru, že rozhodnutia súdov v napadnutých častiach treba zrušiť a v súvisiacich výrokoch o trovách odvolacieho konania treba zrušiť.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p.; žiadna z týchto väd nebola v mimoriadnom dovolaní namietaná a v konaní o tomto opravnom prostriedku nevyšla najavo.

Dovolací súd ďalej skúmal, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k tzv. inej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu došlo v prejednávannej veci v konaniach na súdoch nižších stupňov k procesným nesprávnostiam (vid' ďalej 1. a 2.), ktoré vykazujú znaky takej procesnej vady. O tzv. inú vadu konania ide tiež v prípade nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu (vid' tiež R 111/1998).

Odôvodnenie rozsudku (prvostupňového aj odvolacieho) súdu musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 3 O.s.p. (§ 211 O.s.p.). Musí obsahovať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení rozsudku musí vypořadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami; jeho myšlienkový postup musí byť dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné.

Tieto požiadavky mimoriadnym dovolaním rozsudok Krajského súdu v Žiline z 9. apríla 2008 sp. zn. 7 Co 221/2007 v napadnutej časti v spojení s rozsudkom Okresného súdu Čadca zo 14. júna 2007 č.k. 6 C 580/2000-183 nespĺňajú. Súd oboch stupňov v danej veci prevzatie sumy 175 000 Sk žalovanou 2/ posúdili ako bezdôvodné obohatenie, ktoré jej žalobcovia poskytli bez právneho dôvodu. Súd prvého stupňa, ktorý vychádzal zo záväzného právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v jeho poslednom zrušujúcom rozhodnutí z 31. januára 2007 sp. zn. 8 Co 140/2006, po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalovanej 2/ na základe dohody o urovnaní so žalobcami, ktorým vytýkala uzavretie kúpnopredajnej zmluvy iba so žalovaným 1/ bez jej súhlasu, hoci ona bola bezpodielovou spoluvlastníčkou predmetných nehnuteľností, bola vyplatená suma 175 000 Sk. Bol toho názoru, že žalovaná 2/ nadobudla uvedenú sumu bez právneho dôvodu, lebo v tom čase ešte nebolo právoplatne rozhodnuté o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva žalovaných. Odvolací súd, ktorý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil, t.j. vo výroku, ktorým žalovanej 2/ bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcom 175 000 Sk a vo výroku, ktorým bola žaloba voči žalovanému 1/ zamietnutá, na rozdiel od súdu prvého stupňa vychádzal z odlišného názoru, že žalovaný 1/ uzavrel so žalobcami kúpnu zmluvu ohľadom predmetných nehnuteľností ako výlučný vlastník nehnuteľnosti, ktorú získal zmluvou od svojej matky (registrovaná bývalým Štátnym notárstvom v Čadci pod R.). Z toho dôvodu žalovaná 2/ sumu 175 000 Sk získala od žalobcov bez právneho titulu, lebo nebola bezpodielovou spoluvlastníčkou uvedených nehnuteľností.

V konaní bolo nesporne preukázané, že k vyplateniu sumy 175 000 Sk žalobcami žalovanej 2/ predchádzalo uzavretie dohody o urovnaní v zmysle § 585 a nasl. Občianskeho zákonníka dňa 13. júna 2000, v ktorej žalovaná 2/ udelila dodatočne výslovný súhlas s uzatvorením kúpnej zmluvy z 27. septembra 1999 uvedenej v bode I. dohody o urovnaní (ktorú uzavrel žalovaný 1/ so žalobcami ohľadom označených nehnuteľností za dohodnutú kúpnu cenu 400 000 Sk) a v ktorej sa žalobcovia zaviazali vyplatiť žalovanej 2/ v hotovosti sumu 200 000 Sk na vyrovnanie jej spoluvlastníckeho podielu na označených nehnuteľnostiach (bod II/1 dohody o urovnaní), ďalej bol v dohode uvedený spôsob zaplataenia tejto sumy. Žalovaná 2/ zároveň postúpila pohľadávku na žalobcu 1/ vo výške 200 000 Sk voči žalovanému 1/, ktorá vznikla z titulu vyplatenia 1/2 kúpnej ceny za nehnuteľnosť uvedenej v bode I. dohody o urovnaní a vzhľadom na tú skutočnosť, že žalovaný 1/ jej neodovzdal polovicu kúpnej ceny.

Pokiaľ ide o dohodu o urovnaní v zmysle § 585 Občianskeho zákonníka, touto si účastníci záväzkového právneho vzťahu odstraňujú spornosť alebo pochybnosť vzájomných práv a povinností tým, že ich ruší a nahradzuje ich novými, t.j. doterajší záväzok tak zaniká a je nahradený záväzkom novým, ktorý vyplýva z urovnania. Dohoda o urovnaní je samostatným zaväzovacím dôvodom – právnym dôvodom vzniku záväzku. Po uzavretí dohody o urovnaní sa už veriteľ nemôže domáhať plnenia z pôvodného záväzku, ale len plnenia z nového záväzku z dohody o urovnaní. Účelom urovnania v zmysle tohto ustanovenia je odstrániť spornosť alebo pochybnosť vznikajúcu napr. o tom, či boli splnené predpoklady vzniku alebo zániku určitého práva, spornosť alebo pochybnosť týkajúcu sa výšky pohľadávky, jej splatnosti a pod., pričom spornosť alebo pochybnosť môže byť skutková i právna, objektívna i subjektívna. Urovnaním môžu byť medzi účastníkmi upravené akékoľvek sporné práva, ktorými môžu disponovať. Spornosťou práva v zmysle § 585 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nemieniá súdne spory, ale rozdielny názor účastníkov na otázku existencie, platnosti záväzku, jeho kauzy či obsahu (napr. v akom rozsahu má byť plnené, kedy a pod.). Stačí, že jednej zo strán sa určité právo, ktoré je súčasťou ich vzájomného právneho vzťahu javí sporným bez ohľadu na to, či spor objektívne existuje. Môže ísť o pochybnosť subjektívnej povahy, ktorej príčinou môže byť aj omyl. Podmienkou platnosti dohody o urovnaní pritom nie je existencia pôvodného (urovňávaného) právneho vzťahu medzi účastníkmi tejto dohody. Účelom urovnania je predísť ďalším nezrovnalostiam alebo sporom tým, že pôvodný záväzok, v ktorom sa sporné právo vyskytlo, sa zruší a nahradí záväzkom novým. Urovanie sa môže týkať len niektorých vzájomných práv a povinností, ohľadom ktorých účastníci neboli v zhode, ale tiež celého záväzku (záväzkového právneho vzťahu) alebo všetkých doterajších záväzkov medzi účastníkmi, avšak s výnimkou tých práv (a im zodpovedajúcich povinností), na ktoré niektorý z účastníkov nemohol pomýšľať v dobe, keď bola dohoda o urovnaní uzavretá. Doterajší záväzok ktorý zanikol, je tak nahradený novo dojednaným, ktorý je obsiahnutý v dohode o urovnaní. Dohoda o urovnaní je potom samostatným zaväzovacím dôvodom. Ustanovenie § 586 ods. 1 Občianskeho zákonníka chráni urovanie pred sankciou neplatnosti pre prípad, že pri uzatvorení dohody o urovnaní došlo k omylu v tom, čo je medzi stranami sporné, či pochybné a teda v akom rozsahu sa má urovanie týkať doterajšieho záväzku. Omyl jednej, prípadne oboch strán pri uzatváraní dohody o urovnaní, týkajúci sa rozsahu, v akom má byť doterajší záväzok nahradený iným, nemá vplyv na platnosť dohody. Odsek 2/ tohto ustanovenia sa týka prípadov, kde strany pri urovnaní vychádzali z domnelého práva jednej strany, hoci toto právo v čase dojednania neexistovalo.

Súdy pri rozhodovaní vychádzali zo zhodného názoru, že na strane žalovanej 2/ vzniklo bezdôvodné obohatenie prijatím plnenia bez právneho dôvodu. Hoci v konaní bolo preukázané, že žalobcovia 1/ a 2/ uzavreli so žalovanou 2/ 13. júna 2000 dohodu o urovnaní, súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalovaná 2/ získala prijatím sumy 175 000 od žalobcov na základe uvedenej dohody o urovnaní bezdôvodné obohatenie. Napriek prijatému záveru, súd prvého stupňa sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevyporiadal s otázkou (ne)platnosti tohto právneho úkonu, hoci toto posúdenie je podstatným pre právny záver, či žalovaná mala právny dôvod na prijatie plnenia od žalobcov na základe dohody o urovnaní. Uvedené pochybenie neodstránil ani odvolací súd, ktorý posúdenie otázky (ne)platnosti dohody o urovnaní tiež nepovažoval za právne významné pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia (zrejme vzhľadom na zaujatý názor o výlučnom vlastníctve nehnuteľností, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy). Z odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch stupňov tiež nevyplýva, ako sa vypořádali s existenciou právoplatného rozsudku Okresného súdu Čadca z 15. novembra 1999 č.k. 6 C 984/98-54, ktorým súd na návrh terajšej žalovanej 2/ H. Š. určil, že nehnuteľnosti kat. úz. rodinný dom číslo súpisné X. s príslušenstvom a pozemok zastavaná plocha o výmere X. m², zapísané na LV X. na základe kúpnej zmluvy R., tvorili bezpodielové spoluvlastníctvo účastníkov – v tomto konaní žalovaných 1/ a 2/. So zreteľom na uvedené rozhodnutia súdov oboch stupňov sú pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné a nemôžu byť považované za správne.

Pokiaľ dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., dovolací súd dodáva, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo vzhľadom na už spomenutú tzv. inú vadu nemožno posúdiť, či súdy správne aplikovali príslušnú právnu normu na zistený skutkový stav a či z nej vyvodili správne právne závery.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto po zistení, že v konaní došlo k vyššie uvedenej procesnej vade konania v zmysle § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p., na ktorú musel vziať zreteľ, zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutia a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243i O.s.p. v spojení s § 243b O.s.p.).

Pokiaľ ide o náhradu trov prvostupňového konania medzi žalobcami a žalovanou 2/, o tejto doposiaľ nebolo rozhodnuté, pretože Krajský súd v Žiline uznesením z 31. marca 2009

sp. zn. 7 Co 59/2009 zrušil uznesenie Okresného súdu Čadca z 15. januára 2009 č.k. 6 C 580/00-254 vo výroku, ktorým žalovaná 2/ bola zaviazaná nahradiť žalobcom 1/ a 2/ trovy konania vrátane trov právneho zastúpenia v sume 2 854,91 € (86 007 Sk) na účet právnej zástupkyne žalobcov, advokátky JUDr. M. P.. V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243i O.s.p. v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2011

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová